

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

«Затверджено»
Заступник ректора

Проф. І.П.Гладкий
«__»_____2012 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з дисципліни: **«Економіка будівництва»**
(за вимогами кредитно-модульної системи)

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

«Затверджено»
Заступник ректора

Проф. І.П.Гладкий
«__»_____2012 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з дисципліни: **«Економіка будівництва»**
(за вимогами кредитно-модульної системи)

Галузь знань – 0601 «Будівництво та архітектура»

Напрямок підготовки – 6.060101 – «Будівництво»

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

«Затверджено»
Заступник ректора

Проф. І.П.Гладкий
«__»_____2012 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з дисципліни: **«Економіка будівництва»**
(за вимогами кредитно-модульної системи)

Галузь знань – 0601 «Будівництво та архітектура»

Напрямок підготовки – 6.060101 – «Будівництво»

**Професійне спрямування - «Автомобільні дороги і аеродроми»,
«Мости і транспортні тунелі»**

Робоча програма з дисципліни «Економіка будівництва» складена к.е.н., доцентом кафедри економіки підприємства Валентиною Юрїівною Нестеренко на основі освітньо-професійної програми підготовки фахівців в галузі знань 0601 «Будівництво та архітектура» за напрямом 6.060101 „Будівництво”, професійне спрямування «Автомобільні дороги і аеродроми», «Мости і транспортні тунелі».

Рецензент

доцент кафедри економіки підприємства
кандидат економічних наук, доцент

О.М. Шершенюк

Робоча навчальна програма розглянута на засіданні кафедри економіки підприємства
(протокол № 1 від «28» серпня 2012 р.)

Завідувач кафедри

доктор економічних наук, професор

І.А. Дмитрієв

Схвалено Радою (методичною комісією) ДБФ
(протокол № 2 від «2» жовтня 2012 р.)

Голова Ради (методичної комісії)

дорожньо-будівельного факультету, проф.

В.О.Псюрник

«Узгоджено»

Зав. вип. каф. будівництва
та експлуатації автомобільних доріг,
доктор технічних наук, професор

В.К.Жданюк

«_____» _____ р.

«Узгоджено»

Зав. вип. каф. мостів, конструкцій
та будівельної механіки
доктор технічних наук, професор

В.П. Кожушко

«_____» _____ р.

Робоча програма з дисципліни «Економіка будівництва» складена к.е.н., доцентом кафедри економіки підприємства Валентиною Юрївною Нестеренко на основі освітньо-професійної програми підготовки фахівців в галузі знань 0601 «Будівництво та архітектура» за напрямом 6.060101 „Будівництво”.

Рецензент

доцент кафедри економіки підприємства
кандидат економічних наук, доцент

О.М. Шершенюк

Робоча навчальна програма розглянута на засіданні кафедри економіки підприємства
(протокол № 1 від «28» серпня 2012 р.)

Завідувач кафедри

доктор економічних наук, професор

І.А. Дмитрієв

Схвалено Радою (методичною комісією) ДБФ
(протокол № 2 від «2» жовтня 2012 р.)

Голова Ради (методичної комісії)

дорожньо-будівельного факультету, проф.

В.О.Псюрник

«Узгоджено»

Зав. вип. каф. будівництва
та експлуатації автомобільних доріг,
доктор технічних наук, професор

В.К.Жданюк

« _____ » _____ р.

«Узгоджено»

Зав. вип. каф. мостів, конструкцій
та будівельної механіки
доктор технічних наук, професор

В.П. Кожушко

« _____ » _____ р.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИСТЕМНИЙ ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ)

1. Опис навчальної дисципліни «Економіка будівництва»

Характеристика обсягів підготовки	Характеристика лекційного потоку	Характеристика навчального процесу
Загальний обсяг – 1,5 кредити Усього змістових модулів – 6 Усього блоків змістових модулів – 2 Усього залікових модулів – 2 Усього годин - 54 Один заліковий модуль – 25-29 год. Один змістовий модуль – 5-18 год. Всього ауд. год. на тиждень – 2 (1 – лекція, 1 – практ.)	Галузь знань 0601 «Будівництво та архітектура» Напрямок підготовки 6.060101 – «Будівництво» Освітньо-кваліфікаційний рівень – бакалавр Кількість навчальних груп у потоці - 6 Лектор, відповідальний за курс – канд. екон. наук Нестеренко Валентина Юріївна	Навчальний курс – циклу нормативних дисциплін підготовки бакалаврів Рік підготовки – 4-й Семестр навчання – 7-й Кількість лекційних годин – 18 Практичні заняття, годин – 18 Самостійна робота, годин – 18 Поточний контроль (види контролю: модульні контрольні роботи) Підсумковий контроль (вид контролю - інтегрований залік)

Предмет навчальної дисципліни

Предметом навчальної дисципліни є принципи функціонування будівельного підприємства та економіки будівництва.

2. Мета та завдання

Метою дисципліни є підготовка фахівців до виконання професійних обов'язків в галузі будівництва; засвоєння та формування знань фахівців щодо системного оцінювання діяльності підприємств, виявлення внутрішніх резервів раціонального використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, ціноутворення та кошторисної справи у будівництві.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні

Знати (згідно вимог ОПП за напрямом та рівнем підготовки):

- роль і особливості будівництва, як галузі економіки;
- особливості формування виробничої програми будівельної організації
- виробничі фонди будівельних організацій і визначення їх виробничої потужності;
- сутність та особливості формування і визначення кошторисної вартості будівництва;
- склад кошторисної документації;
- сутність та принципи визначення ціни будівельної продукції.

Уміти (згідно вимог ОПП за напрямом та рівнем підготовки):

- визначати потребу будівельної організації у виробничих фондах;
- розробляти і обґрунтовувати виробничу програму підприємства будівельної галузі;
- визначати собівартість будівельно-монтажних робіт;
- розраховувати кошторисну вартість будівництва.

Мати уявлення. В умовах сучасної ринкової економіки все більшого значення набувають питання підвищення прибутковості та ефективності функціонування будівельних

підприємств та коштів, що в них інвестовані. Відповідно майбутній фахівець з будівництва повинен володіти усім спектром знань стосовно поточного аналізу діяльності будівельної організації, ефективності використання її виробничих фондів, політики ціноутворення. Дисципліна, що пропонується призначена допомогти студентам оволодіти вказаними знаннями.

3. Зміст навчальної програми

Вступ

Навчальна дисципліна «Економіка будівництва» читається для студентів на пряму підготовки «Будівництво».

Зміст дисципліни враховує знання студента з попереднього предмету – «Економічна теорія». У подальшому, отримані знання з дисципліни, будуть використані при вивченні професійних дисциплін та у дипломному проектуванні.

Формування системи знань студентів з дисципліни «Економіка будівництва» здійснюється шляхом проведення лекцій, практичних занять, консультацій та організації самостійної роботи студентів.

Самостійна робота студентів здійснюється в позааудиторний час та складається з вивчення літературних джерел, матеріалу лекцій та практичних занять, виконання практичних завдань.

Поточний контроль здійснюється на лекціях у формі опитування; на практичних заняттях - опитування, діалогу, групового обговорення тематичних питань, самостійної та контрольної роботи; у час окремого розкладу занять - тестування по заліковим модулям.

Остаточний контроль з дисципліни – інтегрований залік.

Блок змістових модулів (розділ) №1.

ЕКОНОМІЧНА МОДЕЛЬ ДІЯЛЬНОСТІ БУДІВЕЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Змістовий модуль 1. Формування виробничої програми будівельної організації.

Предмет і метод дисципліни «Економіка будівництва». Будівельне підприємство, його основні ознаки та принципи функціонування. Класифікація підприємств та особливості функціонування їх окремих видів. Виробнича програма будівельного підприємства та її показники. Обґрунтування виробничої програми будівельної організації.

Змістовий модуль 2. Виробничі фонди будівельних організацій.

Поняття та склад основних фондів будівельного підприємства. Методи оцінки основних фондів підприємства. Знос та амортизація основних фондів. Показники руху та ефективності використання основних фондів. Поняття оборотних фондів та оборотних коштів будівельного підприємства. Показники ефективності використання оборотних коштів підприємства. Персонал підприємства та його класифікація. Продуктивність праці та її планування. Поняття та види заробітної плати. Організація оплати праці в будівельній організації. Форми та системи оплати праці. Система надбавок, доплат та премій працівникам.

Змістовий модуль 3. Основні завдання для СРС за змістовними модулями 1-2.

1. Сутність та особливості функціонування будівельного підприємства.
2. Господарські товариства та їх особливості згідно законодавства України.
3. Зовнішнє середовище будівельного підприємства.
4. Державне регулювання діяльності будівельного підприємства.
5. Напрямки обґрунтування виробничої програми будівельного підприємства в умовах самоокупності.

Модульний контроль за змістовими модулями 1-3 (заліковий модуль №1) здійснюється у формі модульної контрольної роботи.

Блок змістових модулів (розділ) №2.
ЦІНОУТВОРЕННЯ ТА КОШТОРИСНА СПРАВА У БУДІВНИЦТВІ.

Змістовий модуль 4. Визначення ціни будівельної продукції.

Економічний зміст, функції та класифікація цін в будівництві. Методи ціноутворення в будівництві в ринкових умовах.

Змістовий модуль 5. Кошторисна справа в будівництві

Поняття кошторисної вартості будівельних робіт. Структура кошторисної вартості будівельної продукції. Склад кошторисної документації. Поняття та принципи складання локального кошторису, зведеного кошторису. Порядок визначення договірної ціни на виконання будівених робіт.

Змістовий модуль 6. Основні завдання для СРС за змістовними модулями 4, 5.

1. Методи ціноутворення в будівництві – закордонний досвід.
2. Вплив методу ціноутворення на ефективність функціонування будівельного підприємства.
3. Державне регулювання ціноутворення в Україні.

Модульний контроль за змістовими модулями 4-6 (заліковий модуль №2) здійснюється у формі модульної контрольної роботи.

Заклучення

Дисципліна «Економіка будівництва» формує сукупність знань для проведення оцінки ефективності функціонування будівельного підприємства та виявлення резервів підвищення ефективності використання його виробничих ресурсів; надає інформаційно-аналітичну базу для подальшого вивчення професійних дисциплін за напрямом «Будівництво».

4 Розподіл змістових модулів (за годинами та кредитами)

Таблиця 1 - Розподіл навчального часу за модулями та видами занять

Назва змістовного модулю	Усього на змістовий модуль, (год/кред)	Лекцій (год)	Прак. заняття (год)	СРС (год)
Блок змістових модулів №1.				
Економічна модель діяльності будівельної організації				
Змістовий модуль 1. Формування виробничої програми будівельної організації	5/0,14	2	2	1
Змістовий модуль 2. Виробничі фонди будівельних організацій	18/0,5	8	8	2
Змістовий модуль 3. Основні завдання для СРС	6/0,17			6
Блок змістових модулів №2.				
Ціноутворення та кошторисна справа у будівництві				
Змістовий модуль 4. Визначення ціни будівельної продукції	9/0,25	4	4	1
Змістовий модуль 5. Кошторисна справа в будівництві	10/0,28	4	4	2
Змістовий модуль 6. Основні завдання для СРС	6/0,17			6
Всього, год	54/1,5	18	18	18

5. Система оцінювання навчання студента (залікові модулі)

Таблиця 2 - Структура залікових модулів

Зміст навчального матеріалу	Кількість годин	Обсяг трудовитрат студента (кредитів)	Форма контролю знань	Шкала оцінювання знань студента
Перший заліковий модуль за змістовими модулями 1-3	29	0,81	Модульні контрольні роботи	(1...100)
Другий заліковий модуль за змістовими модулями 4-6	25	0,69	Модульні контрольні роботи	(1...100)
Інтегрований залік				(1...100)
Усього	54	1,5		(1...100)

Примітка: кредити за дисципліну студенту нараховуються після успішного засвоєння та позитивної звітності за кожний заліковий модуль як арифметична сума кредитів.

6. Види, форми та методи навчання

Лекцій, практичні заняття, самостійна робота студентів згідно табл. 1 «Розподіл навчального часу за модулями та видами занять» та таблиці 3 «Перелік тем практичних занять»

Таблиця 3 – Перелік тем практичних занять

№ практичної роботи	Змістовий модуль	Назва практичних занять	Кількість годин	Обсяг навчального матеріалу (кредити)
1	1	Виробнича програма підприємства.	2	0,057
2	2	Основні фонди підприємства.	4	0,11
3	2	Оборотні кошти підприємства.	2	0,057
4	2	Організація оплати праці на підприємстві.	2	0,056
5	4	Ціноутворення в будівництві	4	0,11
6	5	Визначення кошторисної вартості будівельних робіт	4	0,11
	ЗАГАЛОМ		18	0,5

7. Шкала оцінки знань студентів (за кожний заліковий модуль)

Таблиця 4- Система оцінка знань студентів за окремими модулями.

За шкалою ESTS	За національною шкалою	За шкалою навчального закладу
A	Відмінно	90 – 100
B	Добре	80-89
C	Добре	75-79
D	Задовільно	67-74
E	Задовільно	60-66
FX	Незадовільно з можливістю перездати	35 – 59
F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом	1 – 34

Примітка: згідно з наказом МОН України від 30.12.05 №774 підсумкова оцінка знань з навчальної дисципліни визначається як середньозважена результатів засвоєння окремих залікових модулів.

$$Q = \alpha_1 \cdot B_1 + \alpha_2 \cdot B_2,$$

де α_i – вагові коефіцієнти складності 1-го, 2-го, 3-го залікового модулів, відповідно;

B_1, B_2 – абсолютні значення оцінки знань (у балах, 1÷100) за окремими заліковими модулями;

Q – значення підсумкової оцінки знань студентів (у балах, 1÷100) за навчальну дисципліну.

$$Q = 0,54 \cdot B_1 + 0,46 \cdot B_2$$

8. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання не передбачено навчальним планом підготовки фахівців за спеціальністю.

9. Методичне забезпечення

1 Робоча навчальна програма з дисципліни «Економіка будівництва» (за вимогами кредитно-модульної системи) для студентів галузі знань 0601 – «Будівництво та архітектура» напряму підготовки 6.060101 – «Будівництво» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: [//portal.khadi.kharkov.ua/](http://portal.khadi.kharkov.ua/).

2 Робочий план з дисципліни «Економіка будівництва» (за вимогами кредитно-модульної системи) для студентів галузі знань 0601 – «Будівництво та архітектура» напряму підготовки 6.060101 – «Будівництво» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: [//portal.khadi.kharkov.ua/](http://portal.khadi.kharkov.ua/).

3 Конспект лекцій з дисципліни «Економіка будівництва» для студентів галузі знань 0601 – «Будівництво та архітектура» напряму підготовки 6.060101 – «Будівництво» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: [//portal.khadi.kharkov.ua/](http://portal.khadi.kharkov.ua/).

4 Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Економіка будівництва» для студентів галузі 0601 – «Будівництво та архітектура» напряму підготовки 6.060101 – «Будівництво» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: [//portal.khadi.kharkov.ua/](http://portal.khadi.kharkov.ua/).

5 Методичні вказівки до самостійної роботи студентів з дисципліни «Економіка будівництва» для студентів галузі знань 0601 – «Будівництво та архітектура» напряму підготовки 6.060101 – «Будівництво» . [Електронний ресурс]. - Режим доступу: [//portal.khadi.kharkov.ua/](http://portal.khadi.kharkov.ua/).

10. Рекомендована література для самостійної роботи

Основна література

1. Афанасьев Н.В., Гончаров А.Б. Экономика предприятия: Учебное пособие. – Х.: ИД «ИНЖЭК», 2004. – 528 с.
2. Бондар Н.М. Экономика підприємства: Навч. посіб. – К.: Видавництво А.С.К., 2004. – 400 с.
3. Экономика предприятия: Учебное пособие / Под общ. ред. д.э.н., проф. Л.Г. Мельника. – 2-е изд., испр. – Сумы: ИТД «Университетская книга», 2003. – 638 с.
4. Экономика підприємства: Підручник / За заг. ред. С.Ф. Покропівного. – Вид. 2-ге, перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2005. – 528 с.
5. Шваб Л.І. Экономика підприємства: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. 2-е вид. – К.: Каравела, 2005. – 568 с.

Додаткова література

Блок змістових модулів №1

1. Бойчик І.М. / Економіка підприємства / І.М. Бойчик, П.С Харів., М.І. Хопчан. – Львів: Виробництво “Спалон”. – 1998.– 212с.
2. Волков О.И. / Экономика предприятия: Курс лекций / О.И. Волков, В.К. Скляренко. –М.: Эксмо. - 2003.
3. Петрова Й.М. / Економіка виробничого підприємства / Й.М. Петрова, І.О Будіщева. – Львів: «Магнолія плюс». - 2001.

Блок змістових модулів №2

1. Волков О.И. / Экономика предприятия: Курс лекций / О.И. Волков, В.К. Скляренко. – М.: Эксмо. - 2003.
2. Економіка підприємства: Підручник / За заг. ред. Й.М.Петровича.- Львів: “ Магнолія плюс”, видавець В.М.Піча. – 2004. – 680с.
3. Горфинкель В.Я. / Экономика предприятия: Учебник. – 3-е изд. / В.Я. Горфинкель. - М.: Эксмо. - 2003.

Розробив

доцент кафедри економіки підприємства _____ В.Ю. Нестеренко